

Schuld van 157 euro die plots 1.218 euro wordt: hoe kan dat? Wat mag een deurwaarder allemaal (niet)?

Een gerechtsdeurwaarder uit Oudenaarde maakte van een achterstallige betaling van 157 euro – door absurd hoge dossierkosten aan te rekenen – plots een schuld van 1.218 euro. Het is dus belangrijk dat mensen hun rechten (en plichten) kennen, zodat ze niet opgelicht kunnen worden. Een expert zet de puntjes op de i.

Jef Van Hoofstat

Vandaag om 14:31

-
-
-
-

Niet iedereen mag zich gerechtsdeurwaarder noemen: het gaat om een beschermd ministerieel ambt, waarvan er in België wettelijk maar 592 mogen zijn. Zij hebben een aantal bevoegdheden – denk maar aan het toezicht op wedstrijden – maar de consument zal in de meeste gevallen enkel met een deurwaarder te maken krijgen bij het innen van openstaande schulden. Wie vaak naar Amerikaanse televisieseries kijkt, krijgt daarbij misschien het beeld van een cowboy die binnenstormt en je meubilair in één, twee, drie meeneemt. Maar zo eenvoudig is het niet: elke stap die een deurwaarder neemt, is wettelijk strikt vastgelegd.

Hoe verloopt de procedure bij een openstaande schuld?

“Een eerste stap is de ingebrekestelling”, legt Caroline De Mey van de Nationale Kamer van Gerechtsdeurwaarders, uit. “Dat is een brief, verstuurd door het bedrijf in kwestie, of door een ingehuurd incassobureau of deurwaarder. Daarin moet heel duidelijk staan wie de schuldeiser is, wie de schuldenaar is, hoe groot de schuld exact is, en welke extra kosten er aangerekend worden. Dat laatste mag ook enkel als ze expliciet vermeld staan in de algemene voorwaarden van het contract waarover de betwisting gaat.”

LEES OOK. Schuld van 157 euro werd plots 1.218 euro: “Gerechtsdeurwaarder passeerde driemaal langs de kassa voor hetzelfde werk” (+)

Voor alle duidelijkheid: het gaat op dat moment om een zogeheten ‘minnelijke procedure’. Een geschil tussen twee partijen dus, zonder tussenkomst van het gerecht. Of het om zo’n minnelijke invordering gaat, moet je makkelijk uit de brief kunnen opmaken. In dat geval is de deurwaarder namelijk wettelijk verplicht om volgende tekst in een afzonderlijke alinea in de brief op te nemen, in het vet gedrukt, en in een ander lettertype: ‘Deze brief betreft een minnelijke invordering en geen gerechtelijke invordering (dagvaarding voor de rechtbank of beslag).’

© Shutterstock

Wat met incassobureaus?

Omdat het niet gaat om een gerechtelijke procedure, mogen ook incassobureaus dergelijke brieven versturen. "Zij mogen ook schulden innen, maar enkel volgens de minnelijke procedure. Maar dat betekent dus ook dat zij de burger enkel mogen aanmanen – hetzij telefonisch, hetzij via brief, hetzij door een huisbezoek – om zijn of haar schulden te betalen. Dat er vaak wel cowboys zijn die – al dan niet malafide – proberen om agressief druk te zetten om te betalen? Ik hoor die verhalen ook. Maar laat me heel duidelijk zijn: incassobureaus mogen zich niet voordoen als deurwaarders, zij mogen niet dreigen met inbeslagname, en zij mogen jouw woning niet betreden zonder jouw toestemming. Als dat wel het geval is, kan je klacht indienen bij het gerecht, of bij de FOD Economie."

Wanneer wordt het gerecht ingeschakeld?

“Als de minnelijke procedure geen resultaat oplevert, kan de schuldeiser naar de rechter stappen en vragen om een betalingsbevel, de zogeheten ‘uitvoerbare titel’. Dat is een vonnis van een rechtbank die de schuldenaar beveelt om zijn schuld te betalen. Tussendoor: de overheid kan zichzelf zo’n ‘titel’ ook toekennen, bijvoorbeeld voor het innen van achterstallige belastingen: zij hebben geen uitspraak van een rechter nodig. Maar voor die titel toegekend wordt, moeten er wel eerst een aantal stappen doorlopen worden.”

“Ten eerste wordt er een dagvaarding gestuurd: een uitnodiging om naar de rechtbank te komen, zeg maar. De deurwaarder komt die ter plaatse afgeven. Ik raad iedereen om vervolgens ook effectief naar de rechtbank te gaan. Als je betalingsproblemen hebt: zeg dat dan. De rechter zal heel vaak akkoord gaan met een afbetalingsplan. Als je je daaraan houdt, mag de schuldeiser zelfs geen verdere stappen nemen.”

“Jammer genoeg dagen veel mensen niet op in de rechtbank, en worden ze bij verstek veroordeeld. In dat geval kan de rechter niet anders dan het bevel tot betaling te geven. Dat wordt door de deurwaarder betekend bij de schuldeiser: we komen dat afgeven, en zeggen *Dit is er beslist, nu moet je betalen*. Je kan dan nog wel 30 dagen in beroep gaan tegen dat vonnis, ook dat moet de deurwaarder er wettelijk bij zeggen.”

© Shutterstock

Wanneer is er sprake van inbeslagname?

“Wie niet in beroep gaat en niet betaalt, bezorgen we vervolgens een bevel tot betaling. Daarin moet staan dat er beslag gelegd kan worden als er niet betaald kan worden. Pas als daar geen reactie op komt, wordt er beslag gelegd. In mensentaal: dan maken we een inventaris op van je inboedel. We proberen dat eerst te doen als mensen thuis zijn – soms tot drie keer toe. Maar als dat niet lukt, mogen deurwaarders zich toegang verschaffen tot een woning, desnoods met hulp van een slotenmaker en de politie.”

Voor alle duidelijkheid: op dat moment wordt er nog niets meegenomen. “Vervolgens loopt er namelijk *nóg* een minimumperiode van een maand waarin je je schuld kan afbetalen. Zeker in de overgrote meerderheid van alle dossiers wordt op dat moment een regeling getroffen. Voor veel mensen is dat een *wake-upcall*: *Ze zijn hier binnen geweest, ze gaan mijn meubels verkopen.*”

“Maar in pakweg vijf procent van alle dossiers komt er ook dan geen reactie, en wordt de inboedel effectief in beslag genomen. Heel praktisch? Ja, dan staat er op een dag een verhuisfirma voor de deur om alles in te laden. Vervolgens wordt die inboedel openbaar verkocht, en met de opbrengst de schuld betaald.”

Welke kosten mogen deurwaarders aanrekenen?

“Bij elk van die stappen die ik beschreef, worden er kosten aangerekend: enerzijds het loon voor de gerechtsdeurwaarder, en anderzijds belastingen, zoals de registratiekosten én 21 procent btw. Het gaat doorgaans om zo’n 200 à 250 euro per stap. Die kosten worden opgeteld bij de oorspronkelijke schuld, en moeten dus door de schuldenaar betaald worden. Maar héél belangrijk: die kosten mogen enkel aangerekend worden als er een vonnis van de rechter is, dus. Bij een minnelijke procedure mogen die kosten níét aangerekend worden.”

© Shutterstock

Wat als ik het niet eens ben met de schuldeis?

“Als het gaat om een minnelijke procedure, laat je dat best – schriftelijk! – weten aan de schuldeiser. In dat geval mogen zij wettelijk niet verder aandringen. Als het gaat om een gerechtelijke procedure, laat je dat best formeel weten aan de rechter: formaliseer je betwisting. Ook als er al een vonnis is uitgesproken, maar je nog beroep kan aantekenen: teken dan beroep aan. Enkel als die beroepstermijn verlopen is, is het te laat. Dan zal je hoe dan ook moeten betalen.”

Wat als ik het niet eens ben met de handelswijze van de deurwaarder?

“Het kan altijd zijn dat er iemand buiten de lijntjes kleurt. Je kan met alle vragen of klachten altijd terecht bij de [onafhankelijke ombudsman](#). Er is bij zwaardere gevallen ook altijd een tuchtprocedure mogelijk bij de Nationale Kamer voor Gerechtsdeurwaarders, die nakijkt of de regels wel zijn nageleefd. En bij heel zware dossiers wordt het parket ingeschakeld, hetzij na een doorverwijzing door de Nationale Kamer, of omdat je als burger zelf klacht hebt neergelegd.”

